

גליון 699
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

כל כך הרבה דרך ארץ אצלך

מעשה בר' ינאי שהיה מהלך בדרך וראה אדם אחד שהיה מהודר בלבושו. סבר ר' ינאי שתלמיד חכם הוא, אמר לו ר' ינאי יסכים מר להתכבד אצלנו. אמר לו הן. הכניסו ר' ינאי לביתו, האכילו והשקו, בדקו במקרא ולא מצאו, במשנה ולא מצאו, באגדה ולא מצאו, בתלמוד ולא מצאו, אמר לו ר' ינאי טול וברך, אמר לו האורח, יברך ינאי בביתו, אמר לו ר' ינאי, יכול אתה לומר מה שאני אומר לך? אמר לו הן. אמר לו ר' ינאי, אמור, אכל כלב פתו של ינאי, עמד האורח ותפסו לר' ינאי ואמר לו ירושתי אצלך ואתה מונעה ממני. אמר לו ר' ינאי מה היא ירושתך אצלי? אמר לו האורח, פעם אחת עברתי לפני בית ספר ושמעתי קול תינוקות שאומרים, תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, מורשה קהלת ינאי לא נאמר כאן, אלא קהלת יעקב. אמר לו ר' ינאי למה זכית לאכול על שולחני? אמר האורח מימי לא שמעתי דבר רע והחזרתי לבעליו, מימי לא הבאתי דבה, מימי לא ראיתי שניים מריבים זה עם זה ולא זויתי משם עד שעשיתי שלום ביניהם. אמר לו ר' ינאי כל כך הרבה דרך ארץ אצלך וקראתיך כלב?

(עפ"י ויקרא רבה פרשת צו)

פרשת השבוע

ונתן ה' אלקיך את כל האלות האלה
על אויביך וכו' (ל-ז')

מסופר על הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקומרנא זיע"א, שהיה משתמש כידוע בסגולות ורפואות. פעם בא אליו חסיד, ותינה בפניו על אשתו כי חולה היא מאד ל"ע, והרופאים נלאו כבר למצוא תרופה למחלתה. שאל אותו הצדיק, האם ישנו איזה רשע המציק לה? ענה החסיד במר לבו, כן, רבי קדוש, ישנו שכן על ידינו והוא אינו יהודי, הגורם לה צרות מהיותו רשע ושונא ישראל מובהק. שאל הצדיק, האם ידוע לו שמו של אותו רשע? כן, ענה החסיד, רשום לי על פתק את שמו של אותו רשע אמר הרבי. לקח הצדיק את הפתק אשר שם הרשע רשום עליו, ושרף אותו לאור הנר שהיה דלוק תמיד לפניו. הצדיק ברכו לשלום, והבטיחו שאשתו תחזור במהרה לאיתנה, ואילו הגוי הרשע לא יוסיף עוד לענותה כאשר בתחילה. כשהגיע החסיד הביתה, כבר מצא את אשתו יורדת לאט לאט מהמטה, ומורגשת הקלה ניכרת במחלתה. ואילו סופו של אותו רשע היה, הוא נסע באותו יום לדרכו, ופגעה ביו רכבת שנתקל בה

ונהרג במקום, וגם בתו שישבה אתו בעגלה נהרגה, ונתן ה' את כל האלות האלה על אויביך.

לא בשמים היא וגו' כי קרוב אליך
הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו (ל'
י"ב-י"ד)

מסופר על הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"א, שאמר שיש להזיזהר מאד שלא להרבות בשבחי האדמו"רים, ולא לספר על האותות והמופתים שהיו עדים להם, כי מתוך כך ישכחו דעתם מהכלל "אין אדם נוקף יסיוו דעתם מהכלל" אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, אנשים אלה צריכים לדעת, כי האדמו"רים אינם עולים השמימה, אבל כוחו של הרבי הוא בזה, שהוא שומר פיו ולשונו מלדבר דברים בטלים, לשון הרע ורכילות לא כל שכן, לכן הוא בחינת צדיק גזור והקב"ה מקיים, החסידים אף עליהם לנהוג בדרך זאת, "לא בשמים היא כי קרוב אליך הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו", בתנאי שיהיה פיו ולבו של האדם שווים.

זמני השבת

פרשת נצבים

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:04 ת"א: 6:19

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:15 ת"א: 7:17 ר"ת: 7:52

מחול לך, מחול לך, מחול לך

מסופר: הרה"ק המגיד מקלם זיע"א, היה נוהג לשבות מנסיעה בכל ערב שבת בחצות היום. פעם אחת ביום שישי, בנסעו לאחת הערים, התארכה הדרך ובהגיע חצות היום עדיין היה רחוק ממחוז חפצו. מיד פקד על בעל העגלה שיעצור כי אין בדעתו לנסוע יותר והוא ירד מהעגלה. העגלון אמר לו, כי אם ילך ישר ואח"כ יסתובב, הרי לאחר כשעה יגיע לעיירה יהודית. בהגיעו למבואות העיירה, פגש המגיד ביהודי, הושיט לו שלום ושאלו אודות המצב הרוחני במקום, היש על מה לעורר ולתקן? השיב הלה כאן המצב טוב, חברות תורה וחסד לרוב וכו', בכל זאת, הרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ממשיך המגיד לדובבו.

אימץ היהודי זכרונו ואמר, אינני מוצא כעת להצביע על דבר, מלבד צרה צרורה שממנה סובלת העיירה בשם יענקל'ה מוסר, הוא אדם מלשין שפל ומושחת, אשר יש לו קשרים הדוקים עם אנשי הרשות, ומוסר ממונם וגופם של ישראל בידיהם. אדם זה מטיל חיתתו על הסביבה, והכל חלים וזעים מפניו, אבל אין מה לעשות בענין זה. בכל זאת איזו מעלה טובה נמצאת בו? ממשיך המגיד ושואל, הפטיר הלה כן, הוא שומר דיבור, אם הוא מבטיח לקבור יהודי לא יפול מדבריו צרור ארצה. והיכן אפשר לפגוש אותו? רבי, כבר אמרתי לך שאין מה לנסות להשפיע עליו, תוך כדי שיחה מרים הלה ראשו, ומודיע בפתע, רבי, הנה יענקל'ה יורד עתה מההר שלפנינו, אני בורח מיד שלא ירגיש שדיברתי עמך.

המתין המגיד והלך לקראת יענקל'ה, הושיט לו יד בהארת פנים, שלום עליכם ר' יעקב, נדהם הלה מקבלת פנים זו, והמגיד ממשיך, יש לי בקשה קטנה ממך שתעשה לי טובה, אין אני עושה טובות, רטן יענקל'ה, מפציר המגיד בכל זאת ר' יעקב, נו תגיד כבר מה אתה רוצה, מסביר המגיד, ידוע לך שהמגידיים אומרים דרשה בבית הכנסת ואחר כך הציבור משליך עבורם לתוך קערה מטבעות לצורך מחייתם, והנה אנכי עני ואביון, והיה אם אישיות כמוך תבוא לדרשתי הרי יבואו המוונים לדרשה. אינני עושה טובות, וזעם יענקל'ה, אולם המגיד בכוחו השפעתו אינו מרפה וממשיך להתרפס לפניו, עד שיענקל'ה מפליט מהפה טוב, בסדר, ועוקר כבר רגליו. כאן המגיד תופס אותו ואומר, שמעתי עליך כי שומר דיבור ומקיים הבטחה אתה, הלה ניסה להשתמש, עד שסוף כל סוף הבטיח ברורות, שיופיע לדרשה.

ביום ראשון בשעה הקבועה בית הכנסת כבר מלא על גדותיו, לאו מילתא זוטרותא היא לשמוע את הדרשן הגדול שבדור,

המגיד כבר הופיע והקהל מצפה בחוסר סבלנות, המגיד יושב וממתין כחצי שעה ועיניו משוטטות לעבר הפתח עד שהושלך הס, תדהמה בקרב הציבור כאשר יענקל'ה מוסר נכנס לבית הכנסת, הלה מפלס לו בנקל דרך בין ההמונים הנסוגים מפניו. המגיד מקבל פניו בלבביות ומושיבו במזרח, הציבור המום אינו תופס מה למגיד הצדיק ולמלשין נבזה, זהו, עתה מזדרז המגיד ועולה על הבימה ופותח בקולו הצלול, כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, הוא מרחיב את הדיבור בנושא זה ומביא ראיות מן התורה נביאים וכתובים כי שערי תשובה לא ננעלו בפני כל אדם, וכל אשר בשם ישראל יכונה, יש לו סיכוי להיות נוחל עולם הבא.

לאחר כמה שעות שהלהיב את ההמונים, פנה ואמר, ואתה ר' יעקב, אל תחשוב כי לך אין חלק לעולם הבא, גם אתה מסוגל לכך, בידך הדבר, ואם אתה חושב כי הוזה אני בהקיץ, הנני מודיעך בפני עם ועדה, כי מוכן אני לתת לך במתנה גמורה את כל שכר מצוותי וחלקי בעולם הבא שיצרתי לי מעודי ועד היום הזה, בתנאי שתטיב דרכך, הוא סקר את תמצית פעולותיו הנשגבות ממה שפעל עד היום, יענקל'ה נתן את הבטחתו. מיד קרא המגיד לדייני העיר, כתבו שטר מכירה וחתמו במעמד כולם, כי יענקל'ה קונה בקנין גמור את כל חלק עולם הבא של המגיד מקלם. המגיד מסר לו השטר בפני יענקל'ה קרנו מאושר, עסק נפלא עשה הערב, כל עולם הבא של המגיד המהולל עתה בכיסו.

עתה ממשיך המגיד בדרשתו בהסבירו את הצד השלילי של הדבר, בקול חוצב להבות אש הוא משמיע את דברי הגמרא (ראש השנה י"ז ב') אשר נפסקו ברמב"ם בהלכות תשובה, ואלו שאין להם חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדים ונידונים על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים, המינין והאפיקורסין והמוסרים. כאן מסתלסל המגיד בניגונו הכובש לבבות, זכור ר' יעקב, זכור את העולם הבא שלך אל נא תאבד, חדל לך מעיסוקיך עם חברת פריצים, תתחיל בחיים חדשים ומאושרים, חיי תורה ויראת שמים, אל תאבד במו ידיך את האוצר היקר שרכשת.

למחרת עזב המגיד את העיירה ונסע לדרכו. לאחר שבע עשרה שנה נודמן המגיד לאותה עיירה שנית, בבואו שאל את האדם הראשון שפגש מה נשמע עם יענקל'ה מוסר? אך הלה לא ידע למי הוא מתכוון, שאל ושאל עד שנזכר קשיש אחד, שהכוונה לר' יעקב הצדיק הפרוש הגדול של העיירה. הוא סיפר לו כי מאותו יום שהמגיד מקלם ביקר בעיירה, חזר יענקל'ה בתשובה שלימה, וכי מאז ועד היום אינו יוצא מפתח בית הכנסת, שם הוא אוכל וישן ועוסק בתורה ובתפילה. תחילה עזרו לו להתפלל בסידור וללמוד חומש, ואילו היום נעשה ללמדן מופלג וצדיק נשגב. נשים צדקניות דואגות לו לאוכל ושם ביתו.

קרבת אלקים לי טוב

משל לבעל אכסניה שהלשינו עליו לפני הרשות, וכמעט שנגזר דינו לכלות את כל ימיו בצינוק ובעבודת פרך. עמד אותו אדם הפך עולמות ושכר פרקליטים גדולים, שלח שתדלנים לשופטים ועוד, אולם העלה חרס בידו. אמרו לו אוהביו וידידיו, רואים אנו שאין לך תקווה אלא לבוא ולהתייצב לפני המלך בכבודו ובעצמו, שכן ידוע הוא כמלך חסד ורודף משפט ואזניו קשובות לבקשת נתיניו, אם אך יעלה בידך להוכיח לפניו את צדקתך, בטוחים אנו כי לא יתן לעוות משפט. ומנהג היה נוהג אותו מלך שפעם אחת בשנה היה פושט את בגדי מלכותו, לובש בגדים פשוטים, וכך היה נוסע על פני הארץ מבלי שידע איש כי הוא המלך, וזאת כדי שיוכל לראות היטב אם הכל מתנהל במדינה למישרין, אם אין פרץ ואין צווחה ואין מעוות דין ומשפט. והנה קרה מקרה שהמלך עבר בעירו של בעל האכסניה, ואף בא להתאכסן בבית מלוננו, ברם איש לא ידע על כך ואף לא בעל האכסניה עצמו. ימים אחדים לאחר שהמלך נסע משם, נודע הדבר מי היה אותו אורח פלאי, מששמע בעל האכסניה כי המלך בכבודו ובעצמו, אשר רצה לבוא לפניו להוכיח את צדקתו היה בביתו ולן אצלו, ויכול היה לדבר איתו פה אל פה ולהשמיע באזניו את טענותיו, וכי שעת כושר כזאת היתה בידו והוא החמיצה ללא תקנה, התחיל קורע בגדיו ומצעק, וי וי אוי לי ואבוי לנפשי, המלך הגדול ורב החסד הודמן לבית מלוננו, ואני יכולתי להפיל תחינתי לפניו ולבקש ממנו על נפשי, והחמצתי את השעה. עתה כיצד אגיע אליו והוא רחוק וסגור בארמונו ומאות חיילים עומדים סביבו ושומרים עליו לכל יבוא אליו אדם אשר לא נקרא.

הנמשל: הרי ממש מקרה דומה יקרה לבני האדם, בהיותם כאן עלי אדמות בעולם הזה השפל, מצוי הוא כביכול מלך מלכי המלכים הקב"ה בביתו של כל יהודי, שעת כושר מצוינת יש לאדם להתקרב אליו ולהדבק בו יתברך על ידי לימוד התורה וקיום המצוות, ברם, רבים הם המחמיצים שעת כושר זו, לעומת זאת, בעולם הבא כשירצו להגיע אל מלכו של עולם בארמונו, שוב לא יהיה הדבר קל כלל ועיקר, ומי יודע אם יעלה זאת בידם. ישים כל אחד ואחד דבר זה ללבו כדי שידע לנצל את שעת הכושר בעודו שרוי עם המלך בבית מלוננו.

(הרה"ק ה"חפץ חיים זיע"א)

פני המגיד נהרו מאושר, מיד שלח להודיע לפרנסי הקהילה שיכריזו כי בשעה פלונית ידרוש בבית הכנסת. בשעה הקבועה היתה כל העיירה נוכחת במקום, גם יענקל'ה שישב כל היממה בבית הכנסת נמצא כאן, אך הפעם לא במזרח כי אם הצטנף לו בפינתו במערב והאזין בדביקות לדברי המגיד.

פתח המגיד בדברי המשנה (יומא פ"ה ב) עבירות שבין אדם למקום יום הכפורים מכפר, עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה את חברו. הוא הרחיב את הדיבור כי על עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכפורים מכפר, לא יסורים ממרקים ולא יום המיתה מכפרת, עד שירצה את חברו. כאן שאג המגיד: ואתה יענקל'ה מוסר קוראים לך כבר צדיק, זכור כמה אנשים גולת ועשקת, כמה בני אדם הרסת והורדת בהלשנותיך לבאר שחת, כמה אלמנות ויתומים אימללת, איזה חורבן עשית, הרי שערי תשובה לכאורה נעולים בפניך, מה נורא גורלך, מה איום עונשך, הרי כל מיני גיהנום וכל יסורים שבעולם לא מועילים לגולן ומלשין. למותר לתאר באלו בכיות נוראות התמוגג יענקל'ה וכל הקהל עמו, ויהי המקום לחרדת אלקים. לאחר דממה, ממשיך המגיד אם כן הבה ונחפש עצה, הנה נפסק בשולחן ערוך אם פגע אדם בחברו ולא הספיק לפייסו עד שמת, יקח עשרה אנשים ילך לקברו ויאמר חטאתי לאלקי ישראל ולפלוני זה שחטאתי לך, אולם אתה יענקל'ה שאין אתה יודע וזוכר ממי גולת, למי הזקת ואת מי אימללת, מה תקנה יש לך, ממי תבקש מחילה, למי תשיב הגזילה? אף על פי כן עצה מצאתי לך.

הרי כאן במעמד קדוש זה נמצאת כל העיירה, ימחלו הם על עצמם ויהיו באי כוחם של הוריהם ובני משפחתם הנפטרים שסבלו ממך, ועתה בקש מחילה מכל הקהל הקדוש הזה, ומכל הנפטרים תושבי המקום כפי הנוסח שקבעו חז"ל, והם ישיבו לך, מחול לך שלש פעמים כדין. מרוב בכיות התמוטט יענקל'ה והתעלף, בקושי העירו אותו, אך כוחותיו לא עמדו לו לפסוע עד לבימה, הושיבוהו בכיסא ונשאווהו, המגיד פתח את ארון הקודש ופקד על יענקל'ה שיאמר אחריו מילה במילה, חטאתי לאלקי ישראל ולתושבי העיר הזאת, מיד פצחו כל הקהל: מחול לך, מחול לך, מחול לך, ותבקע הארץ לקולם. מיד עמד המגיד ונשקו על ראשו ואמר: בני כמוך ירבו בעלי תשובה בישראל, מעתה יכולים לקרוא לך ר' יעקב הצדיק.

צין אדם לחברו

לנשמה אין מנוחה כי פגע באדם
סיפר הרה"ק רבי משה צבי
מסוראן זיע"א: בזמנו נכנס לאשה
אחת גלגול הביאו אותה לפני הרב
מיחאדיה, והיה אותו רוח מדבר
מתוך האישה, והיה מבקש שיתקנו
את נשמתו בזה שיאמר עם מנין
אנשים תהילים לעילוי נשמתו, ורק
אז יצא. ביקש ממנו הרב שיספר לו
למה נענש להתגלגל בעולם? סיפר
הרוח בימי חי הרביתי לחטוא, ברם
התחרטתי על מעשי וחזרתי
בתשובה גמורה. כשהגיעה שעת
להיפטר מהעולם נפטרתי מתוך
תשובה. בבואי לפני בית דין של
מעלה נוכחתי כי אכן תיקנתי את
חטאי, זולת חטא אחד שלא שמתי
אל לבי לשוב עליו, ודווקא חטא זה
טורדני מעולם האמת, וממנו אין לי
מנוחה עד היום הזה. ומעשה שהיה
כך היה: פעם אחת ראיתי אברך בן
תורה שעמד סמוך לחותנו ואמר
פרקי תהילים, בהגיעו לפסוק
מסוים טעה בהגייתו, צחקתי ממנו
בפני חותנו ואמרתי: הטועה בהגייה
בן תורה יחשב? נכלם האברך
מאוד. ועבירה זו שלא ייחסתי לה
כל עניין, חוסמת בעדי את הכניסה
לגן עדן, אף על פי שנטהרתי מכל
עוונותי, והנני נע ונד ומגולגל
בעולם בגללה.

איך יתכן לשמוע קול דופק המבקש
פתחו לי ולעמוד מנגד

מסופר על הרה"ק רבי אברהם אבא
מפיטסבורג זיע"א כאשר התדפקו
על דלתותיו גם בשעות שהיה עסוק
בעבודת הקודש שלו, כאשר לא

אבו הממונים להכניסם, הלך
בעצמו והכניסם לביתו, איך יתכן
לשמוע קול דופק המבקש פתחו לי
ולעמוד מנגד? היה מתפלל. כן
שגור היה בפיו לומר, אם אדם דופק
בדלת בשעה שאינה מקובלת, אין
לך הוכחה גדולה מזו, שליהודי זה
כואב משהו וזקוק לעזרה.

ולב אלמנה ארנין

סיפר יהודי אחד: בהיותו נער למד
בישיבת סלובודקה בבני ברק, הוא
היה יתום מאביו והתכונן לשהות
בישיבה בימי ראש השנה, אך בערב
ראש השנה הוא נקרא לפתע לחדרו
של ראש הישיבה איש תנועת
המוסר הרה"ק רבי אייזיק שר
זיע"א, ששאלו היכן אתה מתכונן
להיות בראש השנה? הילד נבהל
מעצם השאלה והשיב בלחש
"בישיבה". אז הסביר לו רבי אייזיק
כי לא כן עליו לעשות, יש לך אמא
אלמנה היא תבוא בראש השנה
לבית הכנסת, מעזרת הנשים תשלח
מבט לעבר היכל התפילה, את
בעלה היא לא תראה בין
המתפללים, גם לא את בנה, ולבה
יעגם עליה מאד, עליך איפוא
לנסוע מיד הביתה ולהתפלל באותו
בית כנסת שבו תתפלל אמך
האלמנה. כאשר החל הבחור
הצעיר להתחנן שברצונו לחוש
בראש השנה את אוירת הישיבה,
השיב לו רבי אייזיק שלא מצאנו
בשום מקום כי חובה להרגיש
אווירה של ישיבה, אבל יש פסוק
מפורש שבו נאמר "ולב אלמנה
ארנין".

תלולא דצדקיא

שבת קודש כ"ז אלול
הרה"ק רבי נתן אדלר ב"ר יעקב שמעון (רבו של
החתם סופר - ק"ס)
הרה"ק רבי יעקב אריה לייב קאוולער ב"ר מרדכי
מנעשחזי (תקצ"ו)
הרה"ק רבי שלום רוקח מבעלזא ב"ר אלעזר (תרס"ו)
יום שני כ"ט אלול
הרה"ק רבי משה ב"ר ישראל פערלוב מסטאלין
(תש"א)
הרה"ק רבי אברהם יעקב ב"ר יצחק מרדכי מגוואדיץ
- סטאלין (תש"ב)
רבי נחום שלמה ב"ר משה מקאנוני (תש"ב)
יום שלישי א' דראש השנה
שרה אמנו
הרה"ק רבי מאיר לייבוש (מלבי"ם) ב"ר יחיאל מיכל
הרה"ק רבי נחום ממאקרוו ב"ר מרדכי מטשרנוביל
הרה"ק רבי מאיר בארדיטשוב ב"ר לוי יצחק
יום רביעי ב' דראש השנה
רבי אמנון ממאגנצא (בעל ונתנה תוקף)
הרה"ק רבי נחמן צבי אפשטיין ב"ר יצחק אב"ד
קאלמיי
הרה"ק רבי ישראל מטטולין ב"ר אשר
הרה"ק רבי ברוך מרדכי מקוידנוב ב"ר שלמה חיים
יום חמישי ג' תשרי
הגאון רבי ישראל ליפשיץ ב"ר גדליה
(תפארת ישראל)
הרה"ק רבי יצחק דוד בידרמן ב"ר משה מלעלוב
יום שישי ד' תשרי
הרה"ק רבי אברהם דאנציג ב"ר יחיאל מיכל
(חי אדם)
הרה"ק רבי יואל הלפרין ב"ר יצחק אייזיק
מאוסטראה המכונה בעל שם

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטשין שליט"א
מח"ס "בם אני אודך" רפ"ר יוסף הדרש" על המצוות.

סדר אכילת הסימנים בליל ראש השנה
יש שכתבו שיש להקדים ולברך על התמרים
או הרימונים שהם משבעת המינים, ואחר כך
לאכול התפוח בדבש (מחזור המפורש בשם
הגרש"ז אורבאך זצ"ל). ויש שנהגו להקדים
ולברך על התפוח בדבש, ונימוקם עמם, כי יש
רמזים וטעמים מיוחדים לאכילתו בלילה זה,
והרי הוא בגדר חביב לעומת שבעת המינים,
(כך החיים סימן תקפ"ג ס"ק י"ג) והמבוחר למי
שרוצה להקדים את אכילת התפוח, שלא יניח
מפירות שבעת המינים על השלחן עד אחר
שיברכו על התפוח, ויכונו בשעת הברכה גם
על התמרים והרימונים שיבואו לשלחן אחר
כך (פסקי תשובות שם ס"ק ב'). ויש עוד הרבה
מנהגים בזה. וראה בספר פרדס יוסף החדש
על ראש השנה, באריכות, ואכמ"ל.

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ ידידינו הבלתי נשכח
הרה"ח ר' אריה פיינשטיין
ב"ר שמואל ז"ל
נלב"ע כ"ז אלול תנצב"ה